

NIIKĂ

Publicație trimestrială a protopopiatului de Criuleni și Dubăsari

Anul X, Nr. 3, 2014

Apare cu binecuvântarea Înalt Prea Sfințitului Vladimir, Mitropolitul Chișinăului și al întregii Moldove

MONUMENTUL VOIEVODULUI ȘTEFAN CEL MARE ȘI SFÂNT INAUGURAT LA CRIULENI

După săvârșirea Sfintei Liturghii în Duminica a XII-a după Rusalii, ÎPS Mitropolit Vladimir, s-a deplasat la Criuleni, unde a participat la inaugurarea monumentului voievodului moldav Ștefan cel Mare și Sfânt.

Ceremonia a fost prilejuită de comemorarea a 510 ani de la trecerea la cele veșnice a domnitorului Ștefan cel Mare și Sfânt.

La acest eveniment emblematic au fost prezenți Președintele RM, dl Nicolae Timofti, Ex Președintele RM, dl Mircea Snegur, Președintele PLDM, dl Vlad Filat, Președintele raionului Criuleni, dl Vitalie Rotaru, precum și numeroși

reprezentanți din conducerea țării și societatea civilă.

Momentul culminant al ceremoniei a fost slujba de binecuvântare a sculpturii din bronz, săvârșită de un numeros sobor de preoți din raioanele Criuleni și Dubăsari, în frunte cu ÎPS Vladimir.

În luarea sa de cuvânt, Președintele RM, dl Nicolae Timofti a menționat următoarele: "Oamenilor de aici le-a fost caracteristic întotdeauna curajul, dârzenia și sârguința. Anume oamenii din Criuleni au luptat în primele rânduri pentru integritatea țării."

Cu un cuvânt de felicitare, în care a apreciat inițiativa, a venit și Vlădica Vladimir: "Mă închin în fața celor care au contribuit la edificarea acestui monument, care ne va aduce mereu aminte de bravul voievod Ștefan cel Mare și Sfânt, dar mai ales de mesajul său de peste veacuri, atât de actual și astăzi, de a sta strajă la hotare și a păzi acest pământ..."

Un cuvânt emoționant a rostit și comandantul Brigăzii de Poliție cu Destinație Specială (BPDS) „Fulger”, dl Ion

Deschiderea oficială a monumentului

Țurcanu, care a făcut o scurtă incursiune în istoria recentă a țării, menționând că în cele mai grele momente concepțienii noștri au fost întotdeauna cu gândul la Dumnezeu, luând mereu exemplu de trăire și credință de la înaintașii noștri.

După depunerile de flori, Mitropolitul însoțit de Protopopul de Criuleni și Dubăsari Prot. mitr. Teodor Pelin, precum și alți participanți la eveniment s-au deplasat la Târgul meșterilor populari organizat în apropiere, unde s-au familiarizat cu lucrările acestora.

Festivalul ortodox «UN TRANDAFIR, O LUMÂNARE PENTRU SFÂNTUL ȘTEFAN CEL MARE» la a X-a ediție în Protopopiatul de Criuleni și Dubăsari

La 13 iulie 2014, duminică, cu binecuvântarea Înalt Prea Sfințitului Vladimir, Mitropolitul Chișinăului și al întregii Moldove, s-a desfășurat a X-a ediție a festivalului ortodox cu genericul «Un trandafir, o lumânare pentru Sfântul Ștefan cel Mare», organizat de Protopopiatul de Criuleni și Dubăsari în parteneriat cu Secția Cultură Criuleni, fiind găzduit în com. Hîrtopul Mare, raionul Criuleni.

După Sfânta Liturghie, în biserica cu hramul «Minunea Sf. Arhanghel Mihail» din localitate, împreună cu numeroșii oaspeți, s-a slujit Acatistul Sf. Ștefan cel Mare, care a fost cântat de toți credincioșii. În cuvântarea sa, părintele Protopop protoiereul mitrofor Teodor Pelin, s-a referit la viața și activitatea marelui Voievod, aniversarea de 510 ani

de la trecerea la cele veșnice a acestuia și mesajele atât de actuale ale Sfântului în contextul istoriei contemporane a Republicii Moldova. Cu binecuvântarea Mitropolitului Vladimir, în semn de recunoștință pentru activitate sârguincioasă spre binele Bisericii Ortodoxe din Moldova, dl Dumitru Roșca, Dna Lidia Co-

valciuc și Dna Natalia Brîncă, ctitori ai acestui sfânt lăcaș, au fost menționați cu Diplome Arhieresti.

În continuare cu toții am mers la Casa de cultură din sat. În curtea acesteea au fost tradițional frumos amenajate expozițiile meșterilor populari din Protopopiat.

După citirea solemnă a unui extras din

Tomosul de canonizare a marelui Domnitor, sub sunetul cutremurător al buciurilor, din sală spre scenă se urcă Sf. Ștefan cel Mare, în persoana dlui Nicolae Darie, actor al teatrului M. Eminescu din mun. Chișinău, artist emerit al Republicii Moldova, care a fascinat imediat toată sala prin interpretarea renumitului monolog a lui

Ștefan-Vodă din «Apus de soare» de Barbu Ștefănescu Delavrancea și poezia lui Vasile Romanciuc «Ruga lui Ștefan cel Mare către neam»... Peste veacuri ne poruncește Binecredinciosul Voievod: «...Fraților, nu vă-nvrăjbiți, că se bucură străinii și-și arată colții câinii, se visează domni asinii. Fraților nu vă-nvrăjbiți! Fraților, nu vă trădați, că trădarea naște ură, pune lacăte la gură și ne strâmbă la făptură...».

continuare în pag. 4

ADUNAREA ORDINARĂ A PREOȚILOR DIN PROTOPOPIATUL DE CRIULENI ȘI DUBĂSARI

Adunarea ordinară a preoților din Protopopiatul de Criuleni și Dubăsari a avut loc la 22 august 2014 în biserica cu hramul «Sf. Cuv. Parascheva» din s. Slobozia-Dușca, raionul Criuleni.

Sf. Liturghie a fost oficiată de părintele paroh prot. Veaceslav Donscoi, părintele Protopop prot. mitr. Teodor Pelin, împreună cu preoții din circumscripție. În cuvântarea sa, părintele Protopop, a apreciat satisfăcător atât evoluarea lucrărilor de construcție a noii biserici, cât și activitatea misionar-păstorală a părintelui paroh. Abordând diverse aspecte din istoria satului Slobozia-Dușca, părintele Protopop a îndemnat credincioșii la o implicare cât mai activă în procesul de renaștere spirituală a parohiei respective. A urmat, ca de obicei, mărturisirea preoților de către părintele duhovnic prot. mitr. Ioan Turuta.

În cadrul adunării părintele prot. mitr. Ioan Solonaru, paroh al bisericii cu hramul «Sf. Împărați Constantin și Elena» din s. Cimișeni, raionul Criuleni, a ținut un discurs pe tema «Asistența socială în cadrul proiectelor oferite de Uniunea Europeană»,

referindu-se la experiența Bisericii Ortodoxe din spațiul European, îndeosebi la posibilitatea realizării actuale a unor proiecte în Republica Moldova, dar și la reușitele personale în context.

S-a discutat de asemenea despre comportamentul preoților în perioada electorală a alegerilor parlamentare din toamna anului 2014, astfel condamându-se confruntările politice motivate religios. La fel, s-a readus aminte, că conform deciziilor Sfințelor Sinoade al Patriarhiei Ruse și al Mitropoliei Moldovei, fundamentate pe canoanele Ortodoxiei universale, clerului ortodox îi este interzis de a desfășura activități cu caracter politic.

S-a luat cunoștință cu programul festivităților din 3-4 septembrie organizate la mănăstirea Căpriana, cu ocazia aducerii spre veșnică așezare și închinare a copiei icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului «AXIONIȚA» («Cuvine-se cu adevărat», «Vrednică ești» sau «Достойно есть») din Sf. Munte Athos, Grecia.

Au urmat diverse probleme din activitatea cotidiană a parohiilor și propunerea unor modalități de soluționare. Ulterior ne-am deplasat cu toții la șantierul noii biserici, unde am săvârșit un Te-Deum de mulțumire.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

SFINȚIREA TEMELIEI CLOPOTNIȚEI DIN S. BĂLȚATA, R-L CRIULENI

La 10 august 2014 a fost sfințită temelia viitoarei clopotnițe din satul Bălțata, raionul Criuleni, care urmează a servi temporar și ca un paraclis. Acest mult așteptat eveniment a demarat cu Drumul Crucii de la paraclisul bisericii cu hramul «Sf. M. Mc. Dmitrie» la locul amplasării viitoarei parohii, pe teritoriul căreia vor fi construite biserica, o clopotniță, casa parohială și una cu destinație socială. Slujba sfințirii a fost oficiată de părintele Protopop prot. mitr. Teodor Pelin, părintele paroh prot. Samuil Bacarji și enoriași.

Părintele Protopop a apreciat satisfăcător realizările părintelui paroh în perioada relativ scurtă de păstorie în teritoriu, a intervenit cu propuneri în cadrul realizării proiectului, sfaturi duhovnicești în vederea viitoarelor ispite și încercări, și de asemenea cu un mic ajutor. S-au adus mulțumiri autorităților publice locale pentru alocația, atât de așteptată, a terenului respectiv.

Dna Olga Coronceu, primarul com. Bălțata a făgăduit sprijinul, în măsura posibilităților, la viitoarele construcții, mulțumind călduros părintelui paroh pentru inițiativă și conlucrare.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Vizită de lucru a dnei Monica BABUC, Ministru al Culturii, în satul Dubăsarii Vechi, raionul Criuleni

La 23 iunie 2014 dna Monica Babuc, Ministru al Culturii, a efectuat o vizită de lucru în satul Dubăsarii Vechi, raionul Criuleni. Dna Ministru a vizitat Casa de cultură, aflată într-un proces de reparație, conacul familiei Donici, grădinița de copii și biserica cu hramul «Sf. Arhanghel Mihail» din localitate.

În cadrul vizitei la biserică dna Monica Babuc a făcut cunoștință cu istoria bisericii și cu desfășurarea procesului de restaurare, apreciind înalt calitatea lucrărilor efectuate. Dna Ministru a rămas plăcut surprinsă de îngrijirea Cavoului familiei Donici, un unicat, prin excelență, monument de arhitectură din Republica Moldova și a făgăduit implicarea în procesul de întreținere a unei Comisii de specialitate. La acest capitol a vorbit dnei Ministru și dl Gheorghe Lungu, Primarul satului Dubăsarii Vechi.

INSTALAREA UNEI PLĂCI COMEMORATIVE ÎN AMINTIREA CELOR DEPORTAȚI DIN SATUL ONIȚCANI, RAIONUL CRIULENI

La 14 iunie anul 2014 în centrul satului Onițcani, raionul Criuleni în mod festiv a fost instalată o placă comemorativă în amintirea celor deportați în Siberia de gheață...

Actualmente s-au scurs 65 de ani de la trecerea acelor tragice evenimente (cel mai numeros val a avut loc în anul 1949), care ne aduc aminte încă o dată de una din numeroasele file istorice atât de sângeroase ale meleagurilor noastre cuprinse între râurile Prut și Nistru. În urma acestor represii politice, exercitate de regimul sovietic pe parcursul a 28 iunie 1940 – 5 martie 1953, au avut de suferit sute de mii de oameni nevinovați, iar circa 35 000 de locuitori ai Basarabiei au fost deportați. Această crimă istorică a lăsat urme adânci în sufletele românilor de atunci și tuturor urmașilor noștri.

Inițiativa aparține dlui Alexandru Popov și unor săteni, rudele cărora au avut de suferit, ideea a fost de asemenea susținută de Primărie. Festivitatea a fost moderată de dna Elena Iacob și elevii clasei a XII-a ai Liceului Teoretic Onițcani. La acțiune au luat parte dl Vitalie Rotaru, Președintele raionului Criuleni, dna Elena Frumosu, deputat în Parlamentul RM, dl Genadie

Cazacu, consilier raional, dl Ghenadie Gore, consilier al președintelui raionului, părintele Prot. Mit. Teodor Pelin, protopopul raioanelor Criuleni și Dubăsari, părintele Prot. Mit. Ioan Turuta, parohul bisericii «Sf. Treime» din localitate, locuitorii satului Onițcani în frunte cu primarul dl Leonid Vozian, rudele celor deportați din sat ș.a.

La început în mod festiv a fost descoperită placa comemorativă, apoi a fost oficiată slujba unui Te-Deum pentru sănătatea acelor deportați, care s-au întors acasă și sunt vii până-n prezent, urmând o panihidă pentru odihna sufletelor celor răposați.

Despre acele timpuri triste ne-au vorbit dl Oleg Bulgac, profesor de istorie din sat, dna Mariana Țaranu, doctor în istorie, profesoară la Academia de Transporturi, Informatică și Comunicații din mun. Chișinău, dl Leonid Grabovschi, deportat ș.a. La încheiere au fost depuse flori.

Pentru toată lumea a fost organizată o aleasă agapă frățască.

Din istoria bisericilor din protopopiat

Biserica din satul Izbiște

De multe ori stăteam și mă gândeam, ce este mai principal, mai de preț și mai important pentru un sat moldav, așezat între dealuri, prin aceasta parcă apărut de furtuni, dar cândva, la origini, și de năvălirea hoardelor păgâne? Gândul m-a dus la biserica din sat. De ce? Fiindcă celelalte edificii, locuri sau monumente istorice prezintă pământescul, adică sunt supuse peirii, dărâării și în ultimă instanță dispariției. Biserica ține, însă, de ceresc și de veșnicie, ea zidește și înalță omenirea, ea este și va fi în permanență inima și sufletul satului.

Biserica din satul Izbiște, raionul Criuleni este o bisericuță modestă, dar în a cărei ziduri se simte tainic și minunat spiritul trăirii ortodoxe, ce se păstrează de la multele generații de izbișteni, care au trăit în acest colțșor de plai. Bazele comunității de creștini au fost puse aici încă din vremurile vechi, satul fiind menționat documentar pentru prima dată la 20 iunie 1453 într-un hrisov emis la Suceava de cartea domnească a lui Alexandru Voievod – domn al Țării Moldovei, în care se spune că „satul Izbiște este întărit logofătului Mihail și fraților lui Duma și Tudor”. Tot din acele vremuri străvechi trebuie să fi existat în sat, așa cum existau în aproape toate localitățile rurale moldovenești, o bisericuță de lemn și un preot pentru satisfacerea necesităților religioase ale țăranilor ortodocși de aici. Grea era viața oamenilor de rând în acea vreme. Din cauza deselor războaie și a năvălirilor ei erau nevoiți permanent să fugă, să-și părăsească casele pentru a se ascunde în codri, iar după ce treceau năvălitorii se întorceau și găseau gospodăriile lor distruse și bisericuța arsă. Dar nu-și pierdeau speranța și-și refăceau gospodăriile și construiau o nouă biserică.

Momente din istoria bisericii

În izvoarele de arhivă despre biserica din s. Izbiște putem găsi următoarele informații:

- «Satul Izbiștea – Sf. Arhangheli – din lemn, mediocră; dispune de suficiente veșminte, icoane și cărți – 1797»;
- «Izbești, biserica a fost construită din piatră în cinstea Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil în anul 1788, reconstruită din cauza vechimii în 1857; șubredă»;
- «Izbești cu biserica Sf. Arh. Mihail și Gavriil, zidită la 1778, din piatră, de Mihail Tipa»;
- «Izbeștea, biserica cu hramul Mihail și Gavriil, zidită la 1778, din piatră și reconstruită la 1839»;
- «Izbești, jud. Orhei. Biserica Sf. Arh. Mihail și Gavriil, zidită la 1778 din piatră, acoperită cu șindriță. Este una din bisericile interesante din Basarabia care și-a păstrat caracterul său moldovenesc. Biserica are forma corabiei cu clopotniță și un mic turnuleț. Pereții altarului sunt susținuți de trei contraforturi. Și aici sunt icoane cu zugrăvelă veche și cu inscripții moldovenești».

În publicațiile din perioada sovietică găsim de asemenea unele descrieri: «...Sf. Arhangheli (1778) – în satul Izbiște...Deopotrivă cu bisericile cu trei turle, în ultimele decenii ale sec. XVIII-lea, în Moldova se

construiau cele bazilicale, acoperite cu arce semicilindrice».

Aici trebuie de menționat, că din 1975 biserica este inclusă în lista monumentelor de importanță republicană, și respectiv este luată sub Ocrotirea de Stat: «Sf. Arhangheli din s. Izbiște – anul 1778».

Așa cum observăm, majoritatea izvoarelor arhivistice, cu excepția primului, ne vorbesc despre o biserică zidită din piatră în anul 1778 (sau 1788). Însă o analiză mai amplă a documentelor istorice ne impune să facem alte concluzii.

Alte izvoare de arhivă (documente bisericești anii 1860-1916) ne mărturisesc următoarele:

– «Biserica Sf. Arhanghel Mihail, jud. Orhei, s. Izbești, a fost construită în anul 1788 cu stăruința răposatului Mihei Pipa, iar în anul 1839 a fost refăcută din piatră cu stăruința răposatului Consilier al Curții Supreme Ieremia Chiril Ianov»;

– «Biserica Sf. Arhanghel Mihail din s. Izbește, jud. Orhei a fost construită în anul 1788 cu stăruința răposatului enoriaș, săteanului Mihail Tipa, iar în anul 1839 reconstruită din nou de moșierul Ieremia Ianov»;

– «Biserica a fost construită în anul 1778 cu stăruința răposatului țăran Mihail Tipa; în anul 1839 a fost reconstruită din nou cu stăruința răposatului moșier Ieremia Ianov; în anul 1887 a fost reparată capital și acoperită cu șindriță cu stăruința părintelui Isaia Ciubuc și a enoriașilor».

Cu toate acestea nu rămâne clar cum arăta biserica până la reconstrucție (din lemn sau piatră) și care a fost caracterul acesteia? O rază de lumină în acest sens ne oferă corespondența eparhială.

Așadar, în raportul blagocinului superior al județului Orhei, prot. Simeon Baltaga, Ne 458 din 20 mai anul 1838, adresată Înalte Prea Sfințitului Dmitrie, Arhiepiscop de Chișinău și Hotin, se comunică «...s. Izbești, biserica Sf. Arh. Mihail, din lemn, veche, acoperită cu stuh...», și prin urmare: «Moșierul și comunitatea doresc reparația bisericii în felul următor: pereții laterali să fie(re) construiți din piatră, tencuiți și vopsiți; poadeua din lemn; în locul vechiului Prestol de pus unul nou conform măsurilor respective și de acoperit cu tinichea; au pregătit materialul: piatra, varul și au angajat meșteri». Înalte Prea Sfințitul Arhiepiscopul Dimitrie și-a exprimat acordul prin rezoluția din 23 mai anul 1838 dând binecuvântare.

De oarece satul era mic (având doar 101 gospodării, iar din cele 33 de disetine de pământ care au fost oferite bisericii, conform legii, la 11 mai 1834), cu greu se reușea, cel puțin, întreținerea personalului (un preot, un dascăl, doi dvornici și doi pălămari), respectiv misiunea reparației și-a asumat-o boierul Ianov, care stăpânea pe atunci pământurile Izbiștii și în scurt timp, în 1839 noua biserică a fost sfințită.

Aproximativ la un an, în raportul №: 264 din 19 mai anul 1839 blagocinul Simeon

Baltaga menționează: «...la 18 mai curent, joi, am sfințit biserica Sf. Arh. Mihail din s. Izbești după reparație pe Antimisul vechi...».

Așadar, aceste izvoare de arhivă ne justifică temeinic revederea datei construcției bisericii din piatră în s. Izbești, care deja tradițional a fost întărită în literatura de specialitate.

Cum ne putem ușor convinge din documentele originale, nicăieri nu se menționează acel fapt, că în urma «reparației» din anii 1838-1839 practic s-a ridicat o altă biserică. Presupunem, că pentru Consistoriu acest lucru nu prezenta un interes deosebit, deoarece în urma reparației a fost tradițional păstrat locul Sf. Prestol, principalul atribut al bisericii; prin urmare, într-un fel, s-a perindat existența bisericii primare. De aceea, s-a săvârșit sfințirea mică a bisericii (pe Antimisul vechi), cum, de obicei, se proceda după reparații.

Dar dacă o asemenea reparație a fost ușor admisă de Consistoriu, pentru arhitectură o asemenea transformare în construcție are o importanță capitală, deoarece în anul 1839 s-a produs schimbarea stării materiale a clădirii bisericii (altfel spus, clădirea s-a rezidit din lemn în piatră).

Această istorie clasică ne justifică să presupunem că asemenea transformări au suferit numeroase biserici reconstruite (pe același loc, din lemn în piatră), care deși au fost supuse la diferite modificări, într-o măsură sau alta, și-au păstrat caracteristicile primare.

De menționat este și faptul, că doar în a 2-a jumătate a sec. XIX-lea biserica din piatră din s. Izbiște a suferit, cel puțin, trei reparații (în anii 1864, 1873 și 1887), iar către începutul sec. XX a ajuns într-o stare nu prea bună. Din această cauză enoriașii «...în grija lor pentru construcția unei noi biserici în s. Izbești...» au început a colecta mijloace financiare, deoarece starea bisericii era îngrijorătoare, lucru despre care au informat Consistoriul: «...actualmente biserica noastră este foarte veche, este sprijinită și înclinată, iar peretele din partea de sud-vest a fost reparat cu cărămidă, ca să nu cadă ...».

Către anul 1908 s-au adunat 1140 de ruble și toată suma a fost depusă pe un cont bancar. Dar în același an, fără acordul starostelui și a enoriașilor, preotul Jemanean a decontat banii și a construit cu ei o casă parohială. Acest lucru a supărat rău enoriașii, care s-au plâns Consistoriului, dar pe parcursul anchetei părțile s-au împăcat și preotul Jemanean a fost achitat.

În baza acestor mărturii, credem că barele de metal din biserică au apărut nu mai devreme de anul 1908, sau mai bine zis în perioada română (1918-1944), când, după toate probabilitățile, s-a efectuat o reparație capitală cu consolidarea bazei construcției.

Ctitorul bisericii Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil din lemn a fost locuitorul s. Izbești țăranul Mihei Pipa, numele căruia în documentele bisericești mai târziu se transformă în Mihail Tipa. Alte marturii despre acest creștin milostiv nu se găsesc.

Ctitorul bisericii Sf. Arh. Mihail din piatră a fost moșierul Ieremia Chiril Ianov, despre care găsim numeroase mărturii în documentele de arhivă a primei jumătăți ai sec. al XIX-lea, în mod deosebit despre activitatea sa profesională.

Așadar, la 29 aprilie anul 1818, prin Edictul împăratului Alexandru I-lea «...pentru apor-

tul deosebit adus în educație pe aceste meleaguri...» numeroși reprezentanți ai clasei familiilor moldovenești boierești de vază (p.e. Rîșcan, Bașota, Donici etc.) au fost grațiați cu ranguri civile ale înaltei clase aristocratice rusești. Printre cei nominalizați se număra și moșierul basarabean de 32 de ani, secretar de guvernator Ieremia Ianov care a obținut rangul de Consilier titular. Aceasta îi permitea să devină membru al nobilimii, și din în anul 1821 obține aceasta (împreună cu frații săi Ioan și Filimon).

În continuare Ieremia Ianov deține funcții destul de înalte în administrația Basarabiei (care pe atunci avea statutul de regiune autonomă în cadrul Imperiului Rus), precum:

- 1825-1831 – Membru al Sfatului Suprem;
- 1831-1834 – Consilier de judecător regional;
- 1834-1837 – Președinte al Judecătoriei Civile Regionale.

Cariere sa a sfârșit-o în rangul de Consilier al Curții Supreme, care conform «Tabelei rangurilor» corespunde gradului militar de locotenent-colonel. În unele izvoare de arhivă, puțin ridicat în grad, respectuos este numit «colonelul Ianov».

În concluzie menționăm că, biserica Sf. Arh. Mihail din piatră în satul Izbiște a funcționat încontinuu circa 120 de ani, iar în anul 1959 la decizia autorităților a fost închisă.

În perioada interbelică biserica și comunitatea de creștini din Izbiște a cunoscut o perioadă de viață liniștită și înfloritoare, care însă a încetat odată cu anexarea Basarabiei în vara anului 1940 la URSS. Tot din voia lui Dumnezeu, izbiștenii au fost puși la unele încercări, suferind în 1940-1941 din cauza politici ateiste agresive și a sovietizării, în 1941-1945 au trecut prin anii grei ai războiului, apoi iarăși s-au pomenit cetățeni ai statului sovietic, care închidea bisericile, prigonea credința și promova ateismul „științific”. Biserica din sat a funcționat până în anul 1959, când autoritățile sovietice, invocând ca motiv că oamenii din sat nu doresc s-o mai frecventeze și respectiv ea nu mai are nici o menire, au închis-o.

Astfel începe o pagină tristă a comunității ortodoxe din satul Izbiște. La școală se lua în derădere religia și pe cei ce purtau cruce la piept. Credincioșii erau batjocuriți și chiar persecutați la locurile lor de muncă. Ei se cununa și-și botezau copiii în taină. Frecventau uneori slujbele la alte biserici, care încă n-au fost închise. Necăutând la faptul că biserica era închisă și creștinii constrânși, comunitatea și-a perpetuat existența, înțelegând cât de amar e să te desparți de Dumnezeu. Creștinii mai în vârstă mărturisesc că necăutând la faptul că biserica era închisă, în ziua de Paști, mulți creștini veneau în curtea bisericii, se așezau pe iarbă și ciocneau ouă roșii cu salutul pascal „Hristos a înviat!”. „Adevărat a înviat!”, astfel manifestându-și dragostea lor față de Biserică și de Dumnezeu. După închiderea biserica a rămas o perioadă de timp în voia soartei, neîngrijită, apoi o perioadă scurtă a fost depozit de tutun.

Preot Victor Gangan
(va urma în numărul viitor)

continuare din pag. 1

Festivalul ortodox «UN TRÂNDĂFIR, O LUMÂNARE PENTRU SFÂNTUL ȘTEFAN CEL MARE» la a X-a ediție în Protopopiatul de Criuleni și Dubăsari

În scenă au evoluat ansablurile folclorice «Șoimanii» și «Floarea dorului» din s. Ratuș, «Șezătoarea» din or. Criuleni, «Băstinașii» din Hîrtopul Mic, «Doina codrului» din s. Rîșcova, «Busuioc» din s. Răculești, «Răzășanca» din s. Drăslăeni, «La stâncă» din s. Dubăsarii Vechi ș.a. Solista Nicoleta Stăvilă ne-a bucurat auzul cu o doină strămoșească, urmată de duetul Stela Nenicu și Ana Gratiu, toți din s. Hîrtopul Mare, apoi a evoluat corul de preoți al protopopiatului. De asemenea au surprins plăcut publicul din sala arhiplină interpreții profesioniști de muzică ușoară Sergiu Catrînu și Georgeta Voinovan.

La final au luat cuvântul prot. mitr. Nicolae Ciobanu, președinte-

le Departamentului Mitropolitan Relații Culturale al Mitropoliei Moldovei, dna Valentina Bobeico, șef Direcția Cultură Criuleni ș.a. Tuturor participanților au fost înmânate Diplome de participare și cadouri. Din partea Protopopiatului artiștii au primit icoane cu chipul Sf. Ștefan cel Mare și CD-uri cu cântece patriotice.

La încheiere toată lumea, atât participanții cât și spectatorii, în picioare a cântat «Când era să moară Ștefan...»

Pentru toți oaspeții a fost pregătită o agapă frățească, astfel nimeni n-a plecat acasă flămând.

Mulțumim tuturor celor care au contribuit la desfășurarea acestei ediții a festivalului, în mod deosebit dlui Dumitru Roșca, primar al com. Hîrtopul Mare.

Sfinte binecredincioase Voievoade Ștefane, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

TRADIȚII STRĂVECHI DE PE MALUL NISTRULUI

În a 8-a zi după sărbătoarea Duminicii Mari, în prima zi a postului «Sfinților Apostoli Petru și Pavel», conform unei vechi tradiții ce a prins rădăcini pe malul străbunului Nistru, creștinii scot de prin case ierburile și frunzariile așternute în ajunul Cinzecimii.

Toate ierburile și frunzariile sunt duse la un izvor sau fântână din preajmă, unde sunt stropite cu agheasmă, urmând a fi date pe apa Nistrului. Preventiv, în fiecare an, sătenii își curăță fântâna, repară și vopsesc Troițele aderente, burlanul, scaunele, dezinfectează apa, reamenajează estetic întregul ansamblu al fântânii.

Ostenelele creștinilor sunt încununate de venirea preotului și slujitorilor bisericești la fiecare fântână în particular, unde se săvârșește rânduiala de sfințire și stropirea cu agheasmă, urmând un Te-deum de sănătate pentru îngrijitori. După rugăciuni se pregătește o agapă frățească.

Datorită acestor sfinte tradiții ortodoxe toate fântânele din satul Oxentea, raionul Dubăsari, și a multor sate din protopopiat situate pe malul Nistrului, și-au dobândit o imagine deosebită, și drept vorbind, în satul nostru nu avem nici o fântână uitată sau parasită (fapt, cu regret, des întâlnit în ultimele decenii în țară).

Este de menționat sprijinul autorităților publice locale, astfel Primăria satului Oxentea petrece anual un concurs pentru identificarea celor mai frumoși amenajați fântâni, prin inspectare clasificându-le pe locurile 1, 2, și 3, menționându-le cu diplome și premii bănești.

Această tradiție creștin-ortodoxă reprezintă un viu și vrednic de urmat exemplu pentru toți credincioșii din Republicii Moldova, care deseori se plâng prin instanțe de problema apei potabile. Omul sfințește locul, spun bătrânii creștini...

Protoiereul Nicolae Bologa, paroh al bisericii cu hramul «Sf. Ier. Nicolae» din s. Oxentea, raionul Dubăsari

PELERINAJ LA LOCURI SFINTE DIN ITALIA

Cu îngăduința bunului Dumnezeu, preotul Nicolae Ciobanu, Președintele Departamentului Cultură al Mitropoliei Moldovei, parohul bisericii din s. Cruglic, r. Criuleni, împreună cu un grup de enoriași, a avut un pelerinaj la câteva locuri sfinte din Italia.

Printre cele mai importante destinații putem enumera localitatea Manoppello, unde se pastrează Chipul nefăcut de mână omenească al Mântuitorului. Despre acest Chip se amintește în Sfânta Tradiție, că o femeie pe nume Veronica a șters fața Mântuitorului când era dus spre Golgota pentru a fi răstignit.

Cercetătorii analizând această stofă cu Chipul lui Iisus au scos concluzia că sto-

fa datează din perioada Mântuitorului, iar pe stofă nu există careva vopsele, ci imprimarea Chipului este ceva supranatural, iar felul cum acesta a apărut pe stofă nu se poate explica.

O altă destinație ce adună credincioși din toate marginile pământului este orașul Bari din sudul Italiei. Aici se află moaștele Sfântului Ierarh Nicolae, Arhiepiscopul Mirelor Lichiei. Aici, toți pelerinii au participat la Sfânta Liturghie, împărtășindu-se cu Sfintele Taine, în cadrul bisericii ce aparține de Patriarhia Română, unde preotul Nicolae Ciobanu a coliturghisit împreună cu preotul paroh. La rugămintea parohiei române, a fost deschis de către slujitorii catedralei Romano-Catolice «St. Nicola» locul unde se află moaștele Sfântului Nicolae, și toți pelerinii moldoveni s-au închinat și au rugat pe Sfântul Nicolae să mijlocească lui Dumnezeu pentru mântuirea noastră.

A fost vizitat orașul Roma și locul unde sfinții Apostoli Petru și Pavel în anul 67 au fost martirizați.

Cu deosebite emoții au petrecut pelerinii câteva zile în Italia, întâlnindu-se cu concetățenii, dar și cu enoriașii care se află în această țară departe de casă.

Sursa:

www.nicolaeciobanu.wordpress.com/

FACEȚI UN BINE!

Tînărul **Alexandru Bodean** are nevoie de rugăciunile și de sprijinul nostru. Facem un apel către toți oamenii de bună credință pentru a-l ajuta cu rugăciune și cu suportul financiar pe tînărul Alexandru Bodean care, aflîndu-se în SUA în cadrul unui program studentesc, în noaptea de 8 august 2014 a suferit un atac cerebral acut (hemoragie

interventriculară), provocat de un anevrism.

La momentul actual, după o intervenție chirurgicală foarte complicată, Alexandru a ieșit din comă, aflîndu-se internat la Centrul Medical al Universității din Alabama de Sud, orașul Mobile, însă medicii cataloghează starea sănătății sale ca fiind extrem de gravă, băiatul ne putînd să vorbească, să se miște și să se alimenteze de sine stătător, fiind imobilizat la pat. În continuare, Alexandru Bodean urmează să treacă printr-o perioadă de tratament la clinica Shepherd Center din Atlanta, Georgia, care pe lîngă faptul că este dificil mai este și foarte costisitor, familia băiatului ne fiind în stare să acopere cheltuielile necesare (în jur de 150.000\$) și apelează la ajutorul tuturor celor care au bunăvoința să doneze cît de puțin pentru ca acest tînăr care trece acum printr-o încercare foarte grea, să poată reveni la o viață normală.

Contacte și rechizite bancare:

SUA: Veaceslav Bodean, tatăl lui Alexandru – MD: +373 78 400 100;

SUA: +1 251 223 71 62, e-mail: beatrice.birnata@gmail.com

Adresa de domiciliu: 1701 E 1st Street apt 517, Gulf Shores, AL 36542

Adresa băncii: 3001 Dophin Street, Mobile, Alabama 36606

Swift code: WFBUS6S Routing Number (RTN): 062000080

Account Number: 9926634073

Republica Moldova: Fiodor Bodean, bunicul lui Alexandru –

MD: +373 79222888

Pentru MDL, USD, EUR: Banca beneficiară: BC «VICTORIABANK»

SA fil.N3 Chișinău

Codul băncii: VICBMD2X416 Beneficiar: FIODOR BODEAN Contul

Bancar: 223330311342 Codul fiscal: 0961303887241

NIKA

Publicația trimestrială a protopopiatului de Criuleni și Dubăsari

Președinte:
ÎPS VLADIMIR, Mitropolitul Chișinăului și al întregii Moldove
Redactor-șef:
Prot. mitr. Teodor Pelin, protopop al bisericilor din raioanele Criuleni și Dubăsari
Redactor: Prot. dr. Veaceslav Ciorbă

Biserica cu hramul «Sf. Arh. Mihail»
s. Dubăsari Vechi, r. Criuleni,
MD-4822, RM, tel/fax 248 61-000
mob. 069000003; e-mail: t.pelin@yandex.ru
www.protopopiat-criuleni-dubasari.md
Tipărit SA «Tipografia Reclama»
or. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 111